

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 24. november 2021
Kontor: Straffuldbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Mikkel Reenberg
Sagsnr.: 2021-0030-6791
Dok.: 2191036

Besvarelse af spørgsmål nr. 111 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 111 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. oktober 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Nick Hækkerup

Anders Lotterup

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 111 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren bekræfte, at det siden 1973 har været gældende dansk ret, at indsatte under afsoning af fængselsstraf eller forvaring har adgang til at udøve deres almindelige borgerlige rettigheder i det omfang, frihedsberøvelsen ikke i sig selv afskærer dem herfra, og at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol gentagne gange, bl.a. i *Hirst v. the United Kingdom* (2005), par. 69, har slået fast, at indsatte generelt bevarer alle grundlæggende konventionsbeskyttede rettigheder, bortset fra retten til frihed, idet det bemærkes at spørgsmålet stilles på baggrund af, at tidligere formand for Retsudvalget, Preben Bang Henriksen (V), i en podcast i det amerikanske nyhedsmedie ”The World” den 13. oktober 2013 har udtalt, at de almindelige borgerrettigheder er suspenderet, når man er i fængsel (”Generally I would say: The normal rights that covers regular people in Denmark, they are suspended while you are in prison”)?”

Svar:

Det er korrekt, at der gælder et såkaldt normaliseringsprincip, der bl.a. er afspejlet i § 4 i straffuldbyrdelesloven, hvorefter der ikke under fuldbyrdelsen af straf må pålægges en person andre begrænsninger i tilværelsen end sådanne, der er fastsat ved lov eller en følge af selve straffen. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen bl.a., jf. lovforslag nr. L 145 af 8. december 1999, at indsatte skal have adgang til at udøve deres almindelige borgerlige rettigheder i det omfang, den pågældende ikke ved lov eller som følge af frihedsberøvelsen er afskåret herfra, og at dette udgangspunkt er udtryk for, at en frihedsberøvelse alene tilsigter at indebære et indgreb i lokalfriheden for den dømte.

Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt initiativerne i det nu fremsatte lovforslag nr. L 76 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder) er i strid med straffuldbyrdeleslovens § 4. Som det fremgår af pkt. 3 i den kommenterede høringsoversigt af 10. november 2021 til lovforslaget, jf. Retsudvalget 2021-22, L 76 – Bilag 1, er det Justitsministeriets vurdering, at de foreslåede bestemmelser i lovforslaget ikke er i strid med straffuldbyrdeleslovens § 4.

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at det følger af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD), at indsatte i almindelighed fortsætter med at have adgang til at udøve deres almindelige borgerlige rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), bortset fra retten til frihed, jf. bl.a. EMD's dom af 6. oktober 2015 i sagen Hirst mod Storbritannien (nr. 2) (74025/01), § 69, og dom af 1. oktober 2021 i sagen Lesław Wójcik mod Polen (66424/09), § 111. Ethvert indgreb i de konventionssikrede rettigheder skal således kunne retfærdiggøres. Indgreb i forhold til indsatte kan dog være retfærdiggjort ud fra de nødvendige og uundgåelige konsekvenser af fængslingen, f.eks. ud fra hensyn til sikkerhed, herunder hensynet til at forebygge kriminalitet, jf. bl.a. EMD's dom af 4. december 2007 i sagen Dickson mod Storbritannien (44362/04), § 68, og dom af 6. oktober 2015 i sagen Hirst mod Storbritannien (nr. 2) (74025/01), § 69.

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 24. november 2021
Kontor: Straffuldbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Mikkel Reenberg
Sagsnr.: 2021-0030-6807
Dok.: 2192354

Besvarelse af spørgsmål nr. 119 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 119 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. oktober 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Nick Hækkerup

Anders Lotterup

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 119 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at Den Europæiske Menneskerettighedskommission i sagen *Wakefield mod the United Kingdom* (1989) fastslog, at EMRK artikel 8 om retten til respekt for privatliv og familieliv kræver, at staten hjælper indsatte med at skabe og opretholde forbindelse med mennesker uden for fængslet med henblik på at fremme indsattes resocialisering, og at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i flere sager, blandt andet *Niemetz mod Tyskland* (1988) og *Bărbulescu mod Rumænien* (2017), tilsvarende har fastslået, at retten til respekt for privatliv omfatter retten til at etablere og udvikle relationer til andre mennesker, og vil ministeren redegøre for om det i lyset af disse afgørelser vil være foreneligt med konventionen, at det i dansk ret forbydes livstids- og forvaringsdømte i 10 år at etablere kontakt med mennesker uden for fængslet, jf. udkast til lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Indskrænkning af livstids- og forvaringsdømtes rettigheder)?”

Svar:

1. Justitsministeriet bemærker indledningsvis, at det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8, stk. 1, at enhver har ret til respekt for bl.a. privatliv, familieliv og sin korrespondance. Beskyttelsen heraf er imidlertid ikke absolut. Der kan gøres indgreb i den nævnte rettighed, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed, for at opretholde den offentlige orden, for at forebygge forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder, jf. EMRK artikel 8, stk. 2.

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der henvises til Den Europæiske Menneskerettighedskommissions afgørelse af 1. oktober 1990 i sagen *Wakefield mod UK* (15817/89) samt til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (EMD) dom af 16. december 1992 i sagen *Niemietz mod Tyskland* (13710/88) og dom af 5. september 2017 i sagen *Bărbulescu mod Rumænien* (61496/08).

Den Europæiske Menneskerettighedskommissions afgørelse i sagen *Wakefield mod UK* angik en indsat, hvis ønske om at blive flyttet fra et fængsel i England til et fængsel i Skotland for at facilitere besøg fra den indsatte

forlovede blev afvist. Kommissionen fandt i den konkrete sag, at der var tale om et indgreb i den indsatte ret til respekt for privatlivet efter EMRK artikel 8, stk. 1, og udtalte i den forbindelse, at EMRK artikel 8 medfører en pligt for staten til så vidt muligt at hjælpe indsatte med at etablere og opretholde forbindelse til personer uden for fængslet med henblik på at fremme den indsatte resocialisering. Kommissionen fandt dog, at indgrebet kunne retfærdiggøres efter EMRK artikel 8, stk. 2, og lagde i den forbindelse bl.a. vægt på alvoren af de forbrydelser, som den indsatte var dømt for, samt at den pågældende var klassificeret som en indsat forbundet med høj sikkerhedsrisiko.

EMD's dom i sagen *Niemietz mod Tyskland* vedrørte en tysk advokat, hvis kontor var blevet ransaget af de tyske myndigheder. Det fremgår bl.a. af den generelle gennemgang af fortolkningen af EMRK artikel 8 i dommen, at beskyttelsen af retten til respekt for privatliv i EMRK artikel 8 i en vis grad må omfatte retten til at etablere og udvikle relationer til andre mennesker (præmis 29). Dommen ses ikke at indeholde specifikke bidrag til fortolkningen eller anvendelsen af EMRK artikel 8 i relation til indsatte i fængsler mv.

EMD's dom i sagen *Bărbulescu mod Rumænien* omhandlede en arbejdstager, hvis arbejdsgiver havde overvåget arbejdstagerens korrespondance, herunder privat, i arbejdstiden og i den forbindelse afskediget den pågældende. I sin generelle gennemgang af fortolkningen af EMRK artikel 8 udtalte EMD, at retten til respekt for privatliv omfatter muligheden for at tage kontakt til andre med henblik på at etablere og udvikle relationer til dem (præmis 70). Dommen ses ikke at indeholde specifikke bidrag til fortolkningen eller anvendelsen af EMRK artikel 8 i relation til indsatte i fængsler mv.

2. Justitsministeriet har i forslag til lov om ændring af straffuldbyrdelse m.v. (Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder) lagt op til, at der indføres en bestemmelse om, at livstidsdømte og forvaringsdømte, der er dømt for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf på livstid, i de første 10 år af afsoningstiden skal ansøge om tilladelse til besøg, brevveksling og telefoni, og at kriminalforsorgen kan træffe afgørelse om at nægte adgang hertil.

Som det fremgår af pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil den indsatte muligheder for kontakt med omverdenen ikke være afskåret fuldstændigt. Kriminalforsorgen meddeler således tilladelse til besøg, brevveksling og telefoni, hvis der er tale om sådan kontakt med nærtstående eller

personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen. Der kan desuden gives tilladelse til besøg, brevveksling og telefoni i relation til andre end nærtstående og de personer, som den livstids- eller forvaringsdømte havde kontakt til før varetægtsfængslingen, hvis særlige omstændigheder taler herfor. Denne mulighed er bl.a. tiltænkt anvendt i de tilfælde, hvor den indsatte ikke har familie eller i øvrigt kontakt med andre, eller hvis de pågældende ikke ønsker at være i kontakt med den indsatte. Det følger desuden af lovforslaget, at kriminalforsorgen af egen drift skal være opmærksom på, om den indsatte bør tilbydes kontakt, hvis de nævnte omstændigheder gør sig gældende.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt denne bestemmelse er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, henvises der til pkt. 4 om forholdet til internationale forpligtelser og regler mv. i den kommenterede høringsoversigt af 10. november 2021 til forslag til lov om ændring af lov om straffuldbyrdelse m.v. (Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder), jf. Retsudvalget 2021-22, L 76 – Bilag 1.

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 24. november 2021
Kontor: Straffuldbyrdseskonto-
ret
Sagsbeh: Mikkel Reenberg
Sagsnr.: 2021-0030-6808
Dok.: 2192359

Besvarelse af spørgsmål nr. 120 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 120 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. oktober 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Nick Hækkerup

/

Anders Lotterup

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 120 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren oplyse, hvordan et typisk udslusningsforløb – tidsmæssigt og indholdsmæssigt – er tilrettelagt forud for prøveløsladelse af en livstidsdømt, herunder i form af udgang, overførsel til åbent fængsel, frigang og udstationering, idet det tillige bedes oplyst, om der i ministeriets praksis gælder visse mindstemål – tidsmæssigt og indholdsmæssigt – for gennemførelse af en udslusning, før prøveløsladelse kan iværksættes?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”Direktoratet for Kriminalforsorgen kan indledningsvist oplyse, at kriminalforsorgen første gang efter de nugældende regler skal tage spørgsmålet om udgang til besøg hos bestemte personer op til overvejelse, når en indsat, der udstår straf af fængsel på livstid, har udstået 5 år og 4 måneder af straffen.

Det beror på en konkret og individuel vurdering, hvornår en livstidsdømt, der har en problemfri afsoning, og hvor fængslet har opnået godt kendskab til den pågældende, kan påbegynde udgang. Det er en forudsætning, at der ikke skønnes at foreligge risiko for misbrug af udgangen, og at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod en tilladelse til udgang.

Da livstidsdømte afsoner straf for meget alvorlig personfarlig kriminalitet, foretages der en skærpet vurdering af misbrugsrisikoen og hensynet til retshåndhævelsen, som typisk vil føre til, at der ikke gives tilladelse til udgang lige på tidspunktet, hvor kriminalforsorgen første gang skal overveje udgang, jf. ovenfor. Hvornår der kan gives tilladelse til udgang er forskelligt fra sag til sag og beror bl.a. på karakteren af og omstændighederne i forbindelse med den idømte kriminalitet, eventuel tidligere kriminalitet og karakteren heraf, hvor hurtigt den dømte er recidiveret efter tidligere løsladelse, eventuelt tidligere udgangsmisbrug, og om den dømte er indforstået med at undergive sig relevante særvilkår for udgang.

Et udgangsforløb for en livstidsdømt er kendetegnet ved, at den indsatte gradvist og kontrolleret tildeles flere og flere frihedsgoder, således at kriminalforsorgen har mulighed for at vurdere, hvorledes den indsatte agerer uden for institutionen.

Nedenfor beskrives et typisk udgangsforløb for en livstidsdømt, der hverken er banderelateret eller udvisningsdømt.

De livstidsdømte påbegynder afsoningen i lukket fængsel, hvor det typiske udgangsforløb begynder med et antal enkeltstående ledsagede udgange over et par år. I det første år vil den livstidsdømte typisk få tilladelse til 1 eller 2 ledsagede udgange, og i det andet år vil den dømte typisk få tilladelse til 2-3 eller 3-4 ledsagede udgange.

Efter afvikling af de enkeltstående ledsagede udgange vil den livstidsdømte kunne overgå til regelmæssig ledsaget udgang, begyndende med ledsaget udgang hver anden måned i typisk 1 år og herefter ledsaget udgang hver måned ligeledes typisk i 1 år.

Herefter vil den livstidsdømte kunne overgå til et uledsaget udgangsforløb begyndende med normalt månedlig uledsaget udgang uden overnatning i 6 måneder efterfulgt af månedlig uledsaget udgang med en enkelt overnatning i 3 måneder, for efter 1 måned at overgå til regelmæssig weekendudgang hver 3. uge.

Det er en forudsætning for udgangsforløbet, at de hidtil afviklede udgange er gået godt, og at den livstidsdømtes afsoning er problemfri.

Når den livstidsdømte har afviklet uledsaget udgang i en periode på typisk 1 år, kan der ske udstationering til pension. Udstationeringen gives typisk for en periode af to år, og den livstidsdømte skal normalt i det første år være undergivet de samme regler, som gælder for udgang fra åbent fængsel ("fængselsvilkår"), mens den pågældende i det andet år derefter typisk skal være undergivet de regler, der gælder for pensionen ("pensionsvilkår"). Under udstationeringen vil den livstidsdømte kunne opnå tilladelse til frigang til beskæftigelse og/eller uddannelse, hvis det er relevant.

Efter to års udstationering til pension vil den livstidsdømte kunne udstationeres til egen bolig ligeledes typisk i 1 år, inden der fra kriminalforsorgens side indledes en sag om prøveløsladelse.

Ovenstående udslusningsforløb er det typiske. Således vil udslusningsforløbet kunne fraviges i såvel formildende som skærpende retning. Der er således eksempler på, at en livstidsdømt enten ikke har fået udgangstilladelse eller kun har opnået tilladelse til ledsaget udgang efter 15-20 års frihedsberøvelse."

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 24. november 2021
Kontor: Straffuldbydelseskontoret
Sagsbeh: Mikkel Reenberg
Sagsnr.: 2021-0030-6809
Dok.: 2192363

Besvarelse af spørgsmål nr. 121 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 121 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. oktober 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Nick Hækkerup

/

Anders Lotterup

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 121 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren oplyse, om der i retspraksis er eksempler på, at forvaringsdømte er prøvedskrevet uden et forudgående udslusningsforløb i form af udgang, herunder frigang og/eller udstationering?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har foretaget en høring af de regionale statsadvokater, der fører tilsyn med afviklingen af domme til forvaring. De regionale statsadvokater har gennemgået prøvedskrivninger fra henholdsvis den 1. juni 2016 (Statsadvokaten i Viborg) og den 14. marts 2017 (Statsadvokaten i København). Datoerne hidrører fra overgangen til et nyt digitalt journaliseringssystem. I forbindelse med overgangen blev samtlige aktive forvaringsforanstaltninger overført til systemet. De sager, hvori der forud for oprettelsen af systemet var sket endelig ophævelse af forvaringen, blev ikke overført til journalsystemet. En eventuel gennemgang af de sager, der forinden denne dato var endeligt ophævet og derfor ikke videreført i det digitale journaliseringssystem, vil kræve en manuel gennemgang af et ukendt antal sager. I den forbindelse bemærkes, at praksis kan have ændret sig betydeligt på området, og at sagerne generelt må forventes at være ganske gamle.

Besvarelsen angår således alene sager, hvori der siden 1. juni 2016/14. marts 2017 er sket prøvedskrivning. Sager, hvor den forvaringsdømte efter prøvedskrivningen er blevet genindsat, er ikke inddraget i besvarelsen. Det bemærkes, at Statsadvokaten i Viborg desuden har gennemgået sager, hvor den forvaringsdømte var prøvedskrevet før 1. juni 2016, men hvor forvaringsforanstaltningen ikke var endeligt ophævet.

På den baggrund kan det oplyses, at Rigsadvokaten ikke har kendskab til sager, hvor en forvaringsdømt er blevet prøvedskrevet efter 1. juni 2016/14. marts 2017, uden forud for prøvedskrivningen at have gennemgået et udslusningsforløb, herunder at have afviklet udgang.

Rigsadvokaten skal dog bemærke, at der er truffet enkelte byretsafgørelser om prøvedskrivning, uden at den forvaringsdømte har gennemgået et udslusningsforløb, men at disse afgø-

relser er blevet omgjort af landsretten. Rigsadvokaten har således ikke kendskab til endelig dompraksis, hvori der er sket prøveudskrivning uden gennemgang af et udslusningsforløb.

Rigsadvokaten kan desuden oplyse, at Justitsministeriet i en enkelt sag har foranlediget en forvaringsdømt overført til afsoning i hjemlandet i medfør af Rådets rammeafgørelse af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union. Den pågældende blev idømt forvaring ved Østre Landsrets dom af 28. oktober 2019 og er overført til videre afsoning i hjemlandet den 18. februar 2021. Hvorvidt den pågældende efterfølgende er blevet prøveudskrevet i sit hjemland uden gennemførelse af et udslusningsforløb, er Rigsadvokaten ikke bekendt med.”

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 24. november 2021
Kontor: Straffuldbyrdselskonto-
ret
Sagsbeh: Mikkel Reenberg
Sagsnr.: 2021-0030-6825
Dok.: 2194595

Besvarelse af spørgsmål nr. 142 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 142 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. oktober 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

Anders Lotterup

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 142 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere hørings svar fra ”Den Rets- og Kriminalpolitiske Tænk tank Forsete” til Udkast til forslag til lov ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Indskrænkning af livstids- og forvaringsdømtes rettigheder), jf. REU alm. del - bilag 37?”

Svar:

Der henvises til pkt. 3, 6.3 og 8.2 i den kommenterede høringsoversigt af 10. november 2021 til forslag til lov om ændring af lov om straf-fuldbyrdelse m.v. (Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder), jf. Retsudvalget 2021-22, L 76 – Bilag 1.